

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	VIII
สารบัญรูปภาพ	IX
บทที่	
1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
3 ขอบเขตของการวิจัย	11
4 กรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย	12
5 คำถามการวิจัย.....	14
6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
7 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	15
2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
1 หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับการจัดพื้นที่กันชน	16
1.1 หลักการพัฒนาย่างยั่งยืน.....	16
1.2 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน	29
1.3 แนวคิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	35
1.4 แนวคิดการคุ้มครองสิทธิระบบนิเวศธรรมชาติแนวใหม่.....	46
1.5 แนวคิดการพัฒนาชนบท.....	50
1.6 แนวคิดของพื้นที่กันชน.....	57
1.7 แนวคิดการจำกัดสิทธิของประชาชน	59
2 ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของประเทศไทย.....	70
2.1 สถานการณ์และแนวโน้มการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้.....	71

บทที่

หน้า

2.2 แนวทางการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ..	75
3 การจัดการพื้นที่กันชนและกฎหมายของต่างประเทศ	77
3.1 สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล (Buffer Zone Management Rules, 2052, 1996 พ.ศ. 2539)	77
3.2 สหรัฐอเมริกา (Law on the System of Protected Territories , 1996 พ.ศ. 2539)	77
4 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน	79
4.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	79
4.2 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484	80
4.3 ประมวลกฎหมายที่ดิน	81
4.4 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507	82
4.5 พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	84
4.6 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535	87
4.7 พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562	89
4.8 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562	91
4.9 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562	94
4.10 พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562	96
4.11 พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2562	99
5 แผน และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน	102
5.1 แผนยุทธศาสตร์ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580	102
5.2 แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560	114
5.3 แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ..	123
5.4 นโยบายป่าไม้แห่งชาติ พ.ศ. 2562	127
3 วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)	131
1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)	131

บทที่	หน้า
2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview).....	132
3 การมีส่วนร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design).....	134
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	136
5 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)	137
6 การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า	137
4 รูปแบบการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า.....	139
1 สภาวะการณ์ของปัญหาของการบุกรุกพื้นที่ป่าและผลกระทบ	140
2 การคุ้มครองพื้นที่ป่าตามกฎหมายไทย.....	152
2.1 ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่า และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	153
2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งพื้นที่กันชน.....	164
3 กฎหมายต่างประเทศ.....	180
3.1 สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล.....	180
3.2 สหรัฐอเมริกา.....	181
4 รูปแบบการจัดการพื้นที่กันชน.....	184
5 กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า	199
1 การจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ – ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co – Design)	199
2 การเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การจัดทำพื้นที่กันชน จากผลของการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม	232
3 การเปรียบเทียบร่างประเด็นการบังคับใช้กฎหมายที่ค้นพบกับผลการทำ Co-Design.....	234
4 รูปแบบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า..	235
5 การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)	253
6 ร่างกฎหมายต้นแบบพระราชบัญญัติพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า พ.ศ.	266
6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	282
1 สรุป อภิปรายผล	283

บทที่	หน้า
2 ข้อเสนอแนะ	288
3 ข้อเสนอแนะเรื่องวิจัยต่อ	289
4 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐาน.....	289
บรรณานุกรม	291
ภาคผนวก	297
ภาคผนวก ก. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	298
ภาคผนวก ข. ภาพกิจกรรมในกระบวนการจัดทำ (Co-Design)	302
ภาคผนวก ค. ภาพกิจกรรมในกระบวนการจัดทำ (Hearing)	320
ประวัติผู้เขียน	353

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ข้อมูลสถิติพื้นที่ป่า ปี พ.ศ. 2558-2562 (5 ปีย้อนหลัง).....	141
4.2	ข้อมูลการบุกรุกพื้นที่ป่าและมีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ปี พ.ศ. 2558-2562 (5 ปี ย้อนหลัง).....	142
4.3	พื้นที่ป่าลดลงและเพิ่มขึ้นในแต่ละปี	143
4.4	การเปรียบเทียบที่พื้นที่กันชนของสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตย เนปาล และสหรัฐอเมริกา (รัฐจอร์เจีย).....	183
5.1	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co- Design ของกลุ่มเฉพาะ	217
5.2	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co- Design ของกลุ่มผสม	229
5.3	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co-Design ของกลุ่มเฉพาะ และกลุ่มผสม	232
5.4	ร่างกฎหมายต้นแบบพระราชบัญญัติพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษา พื้นที่ป่า พ.ศ.	241
5.5	ผลจากการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายที่ผู้วิจัยแก้ไข	255

สารบัญรูปภาพ

ภาพประกอบที่		หน้า
1.1	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	13
5.1	การจัดทำ Co- Design.....	200
5.2	การจัดทำ Co- Design.....	200
5.3	การจัดทำ Co- Design.....	201
5.4	การจัดทำ Co- Design.....	201
5.5	การนำเสนอประเด็นในการทำ Co- Design.....	203
5.6	การจัดทำ Co- Design.....	203
5.7	การจัดทำ Co- Design.....	203
5.8	การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)	253